

Posudek vedoucího bakalářské práce

Květoslav Back: Československá první pozemková reforma na lichtenštejnských statcích, Praha 2011, 58 stran rkp. včetně příloh.

Květoslav Back se ve své práci věnuje problematice československo-lichtenštejnských vztahů v meziválečném období a konkrétně pak jednáním o provedení první pozemkové reformy na rodových statcích. Vzhledem k postavení panujícího knížete jako hlavy suverénního státu šlo o záležitost přece jen odlišnou od běžného průběhu reformy na šlechtických velkostatech.

Jak autor správně konstatuje, Lichtenštejnové se pokoušeli využít svého mezinárodně právního statutu ke zpomalení reformy a zachování co největší rozlohy půdy ve svých rukou (s. 48). To se jim nakonec do značné míry podařilo a to i přesto, že po roce 1918 u nás Lichtenštejnové kvůli své až již údajné či skutečné roli v likvidaci českého stavovského povstání v pobělohorském období patřili k nejméně oblíbeným aristokratickým rodům.

Vzhledem k výše uvedenému specifickému postavení Lichtenštejnů se autor správně rozhodl pojmout lichtenštejnskou problematiku v širších souvislostech. Ve druhé kapitole své práce proto stručně načrtl dějiny rodu u nás od poloviny 13. století a především vývoj jejich domény. Ve třetí a čtvrté kapitole se pak poměrně obsírně věnoval právnímu postavení rodu v Rakousku (Rakousko-Uhersku) a podal také stručný přehled o rozsahu rodových velkostatků na území monarchie. Některým podstatným otázkám se však přitom bohužel vyhnul: Jde na příklad o exteritorialitu knížete, dalších příslušníků dynastie a některých nemovitostí v Rakousko-Uhersku.

V 5. kapitole se Back věnuje dopadům vyhlášení nezávislosti ČSR na právní postavení rodiny. Využívá přitom dokumentů uložených v archivu MZV. Tvrdí přitom, že po zrušení fideikomisů zákonem č. 179/1924Sb. zůstal lichtenštejnským statkům zachován charakter korunního jmění (s. 28). Neuvádí však přitom, že jde o jednostranné stanovisko Lichtenštejnů, které čsl. úřady a soudy nepřijaly.

Za velmi přínosnou považuji kapitolu 6., ve které autor za využití nevydaných pramenů analyzuje jednání o diplomatickém uznání Lichtenštejnského knížectví Československem. Správně přitom konstatuje, že mu bránil především zájem státu na provedení pozemkové reformy. Té se Back věnuje v osmé, stěžejní kapitole své práce. Popisuje zde mimo jiné tlaky místního obyvatelstva a levicového tisku na co nejdůslednější provedení reformy. Neuvádí však, co vedlo Státní pozemkový úřad k tomu, že v roce 1930 uzavřel s Lichtenštejnem pro ně poměrně výhodný kompromis, díky kterému rodině z bývalého

primogeniturního fideikomisu zůstalo asi 43 % pozemkového majetku (tj. přibližně 68 500 ha).

Back předložil kvalitní bakalářskou práci opřenu o studium pramenů v českých archivech a o domácí odbornou literaturu. Určitým nedostatkem je skutečnost, že téměř nevyžíval zahraniční literaturu. Není také jasné, proč v seznamu literatury uvádí Dějiny Srbska, nedodržuje zde abecední posloupnost a u některých titulů neuvádí kompletní bibliografickou citaci (Winkelbauer). Vedle těchto spíše drobných připomínek především postrádám odpovědi na výše uvedené otázky.

Navrhované hodnocení: **velmi dobře**

Praha, 1. září 2011

doc. PhDr. Václav Horčíčka, Ph.D.